

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum

Ons kenmerk
Cft 202500059
Pagina
1/7

Uw kenmerk

Bijlage
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2025

Geachte heer Silvania,

Op 28 mei 2025 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) van Curaçao over het eerste kwartaal van 2025. Deze UR had uiterlijk zes weken na afloop van het eerste kwartaal van 2025 bij het Cft ingediend moeten zijn. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de eerste UR.¹ In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

De eerste UR van 2025 toont een voorlopig overschot op de gewone dienst van XCG 161 miljoen.² Hiermee voldoet Curaçao vooralsnog aan de centrale begrotingsnorm uit de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) en de wettelijk vereiste tekortcompensatie.³ Voor geheel 2025 begroot Curaçao nog steeds een overschot van XCG 62 miljoen. Curaçao heeft, conform de eerdere verzoeken van het Cft, de toelichtingen in de eerste UR 2025 uitgebreid. Daarmee is de informatiewaarde van de rapportage verbeterd en het inzicht in de financiële positie van Curaçao vergroot.

Vervolg

Het Cft verzoekt Curaçao de realisatie in het eerste kwartaal van 2025 te verwerken in de door het land toegezegde ontwerpbegrotingswijziging (OBW) 2025 en deze OBW zo spoedig mogelijk aan te leveren bij het Cft.

Toelichting

Ontwerpbegrotingswijziging 2025

Het Cft constateerde meerdere tekortkomingen in de vastgestelde begroting 2025 (hierna: begroting) en deed een vijftal aanbevelingen om deze tekortkomingen weg te nemen.⁴ Curaçao zegde in de hoor en wederhoorprocedure over de begroting toe deze aanbevelingen grotendeels te verwerken in een nog aan te leveren OBW.⁵

Naar het oordeel van het Cft geeft de realisatie in het eerste kwartaal van 2025 verdere aanleiding tot wijziging van de begroting.

Zo blijven de investeringen ruimschoots achter bij de begroting. In het eerste kwartaal van 2025 investeerde Curaçao slechts XCG 1 miljoen, terwijl voor heel 2025 XCG 204 miljoen aan investeringen zijn begroot.⁶ Het Cft adviseert Curaçao na te gaan welke investeringen in 2025 daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en de kapitaaldienst hierop aan te passen. Dit is ook van belang voor het voorgenomen beroep op de lopende inschrijving.

Uit de eerste UR blijkt dat ook de belastingraming geactualiseerd dient te worden. Hoewel de totale belastingbaten zich ontwikkelen in lijn met de begroting, constateert het Cft dat sommige belastingsoorten afwijken ten opzichte van de begroting.

Het Cft adviseerde op 29 april 2025 over de gedeeltelijke herfinanciering van de in 2025 aflopende obligatielening.⁷ Curaçao gaat in de vastgestelde begroting 2025 nog uit van volledige herfinanciering van deze lening. De aflossing en gedeeltelijke herfinanciering zal Curaçao met de OBW in de begroting moeten verwerken.

Voorlopige realisatie 2024

Curaçao presenteert in de eerste UR, conform het verzoek van het Cft, ook de voorlopige realisatie over 2024. Daaruit blijkt dat Curaçao, na verwerking van nagekomen baten en lasten, een overschot verwacht te realiseren van XCG 69 miljoen.⁸ Dit is in lijn met de verwachtingen zoals gepresenteerd in de vierde UR van 2024.⁹

Op de kapitaaldienst realiseert Curaçao een voorlopig negatief resultaat van XCG 117 miljoen. Hoewel niet in lijn met de normen uit de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft),¹⁰ acht het Cft dit tekort wel uitlegbaar. Het tekort wordt met name veroorzaakt doordat Curaçao in 2024 investeringen financierde met liquide middelen. Deze middelen worden niet als inkomsten op de kapitaaldienst verantwoord.

Financieel beheer

Het Cft merkt op dat de kwaliteit van de toelichtingen in de eerste UR is verbeterd ten opzichte van voorgaande rapportages. Ook is opvolging gegeven aan eerdere informatieverzoeken van het Cft. Hiermee vergroot Curaçao het inzicht in de financiële ontwikkeling van het land. Wel vraagt het Cft uw aandacht voor het begroting- en verantwoordingsproces. Uit de UR blijkt dat er in het eerste kwartaal Bashi-premies zijn uitgekeerd. Voor zover het Cft bekend, zijn deze uitgaven niet via een begrotingsstuk aan de Staten voorgelegd ter formele autorisatie. De laatste jaarrekening die door de Staten is gecontroleerd op recht- en doelmatigheid, dateert van 2018. Het Cft dringt aan op verbetering van het begroting- en verantwoordingsproces. Een ordentelijk proces is van belang om het budgetrecht van de Staten te waarborgen.

Roadmap

De eerste UR bevat de Roadmaprapportage van 27 maart 2025. Ondanks de gestructureerde aanpak en alle inzet van de betrokkenen, zijn veel deeltrajecten vertraagd en dreigen de overige deeltrajecten ook te vertragen. Met oog op de beperkte uitvoeringscapaciteit en de moeizame invulling van financiële functies binnen de overheid, acht het Cft prioritering binnen de Roadmap daarom van groot belang. Het Cft begrijpt dat het land in samenwerking met de Tijdelijke Werkorganisatie een evaluatie van de trajecten binnen de Roadmap uitvoert. Waar mogelijk worden deeltrajecten geherprioriteerd. Het Cft blijft graag met Curaçao in gesprek over de te nemen tussenstappen op weg naar een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.

Verbeterplan Ontvanger

In het afgelopen jaar heeft het Cft meerdere malen aandacht gevraagd voor de operationele problemen binnen de Belastingdienst van Curaçao. In de eerste UR licht Curaçao toe dat het verbeterplan voor de problemen bij de Ontvanger is aangeboden aan de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) ter formalisatie. De voortgang wordt gemonitord op basis van de door de SOAB uitgevoerde interne audits.

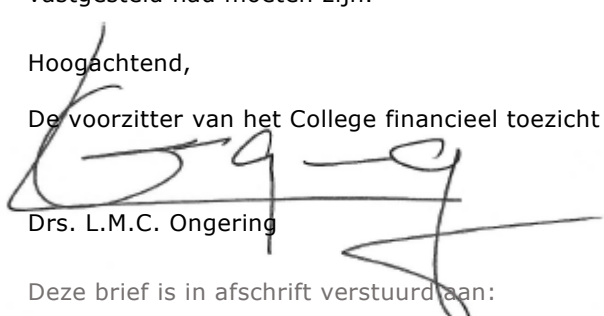
Het Cft heeft ook kennisgenomen van de managementrapportage van de Belastingdienst over het eerste kwartaal. Ten opzichte van 2024 zijn de belasting- en premieopbrengsten in het eerste kwartaal van 2025 wederom gestegen, dat is positief. Wel houdt het Cft zijn zorgen bij het relatief hoge saldo aan openstaande belasting- en premieschulden. Het Cft wordt graag geïnformeerd over het actieplan dat is opgesteld om dit saldo te reduceren.

Collectieve sector

Op 4 juni 2025 berichtte de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de collectieve sector van Curaçao voor de jaren 2023 en 2024 te hebben vastgesteld.¹¹ Het Cft roept Curaçao op zo spoedig mogelijk te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector voor 2023.¹² Dit is van belang om te toetsen of er sprake is van een (dreigende) overschrijding van de (wettelijk gemaximeerde) rentelastnorm in 2025.¹³ Het Cft wijst erop dat de collectieve sector voor de jaren 2025 en 2026 uiterlijk op 1 april 2024 vastgesteld had moeten zijn.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Drs. L.M.C. Ongerink

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De voorzitter van de Staten van Curaçao

De minister-president van Curaçao

De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst voor de eerste kwartalen van de jaren 2023-2025. Daarnaast is de vastgestelde begroting 2025 weergegeven.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen XCG)¹⁴

	1e UR 2023	1e UR 2024	1e UR 2025	VB 2025
Baten	455	533	574	1.994
Belastingen	429	494	530	1.786
Schenken en subsidies	1	12	8	20
Andere baten	25	27	36	188
Kansspelvergunningenfee	0	0		
Lasten	350	430	412	1.931
Beloning van personeel	96	148	118	506
Goederen en diensten	25	28	33	278
Afschrijving vaste activa	17	17	18	81
Interest	5	5	10	96
Subsidies & Overdrachten	89	109	108	441
Sociale zekerheid	118	123	125	521
Andere uitgaven	0	0	0	9
Resultaat	105	103	161	62

Bron: eerste uitvoeringsrapportages 2023-2025 en vastgestelde begroting 2025 van Curaçao.

Baten

Curaçao realiseert in het eerste kwartaal van 2025 XCG 574 miljoen aan baten. Het eerste kwartaal van 2025 ontwikkelt zich hiermee in lijn met de begroting.

Belastingen

In het eerste kwartaal realiseert Curaçao XCG 530 miljoen aan belastingbaten, XCG 36 miljoen (7 procent) meer dan in dezelfde periode in 2024. Het Cft constateert dat enkele belastingsoorten, met name de loonbelasting en de onroerendezaakbelasting, achterblijven ten opzichte van de begroting. De baten uit de winstbelasting en de overdrachtsbelasting zijn daarentegen hoger dan begroot. Het is daarom van belang dat Curaçao de belastingraming met de OBW 2025 actualiseert.

Andere baten

De 'andere baten' zijn hoger dan begroot voor het eerste kwartaal, en ook hoger dan gerealiseerd in het eerste kwartaal van 2024. Dit is voornamelijk het gevolg van hoger dan begrote baten uit de vergunningsrechten voor kansspel aanbieders. Het Cft kan uit de eerste UR echter niet herleiden welk bedrag aan vergunningsrechten voor online en *land based* kansspel aanbieders precies is gerealiseerd. Het Cft verzoekt Curaçao deze baten vanaf de tweede UR separaat te specificeren.

Lasten

Curaçao realiseert in het eerste kwartaal van 2025 XCG 412 miljoen aan lasten, een afname van XCG 18 miljoen (4 procent) ten opzichte van dezelfde periode in 2024. Het verbruik van goederen en diensten, de afschrijvingen en rentelasten en de lasten voor sociale zekerheid ontwikkelen zich in het eerste kwartaal in lijn met de begroting.

De personeelslasten en de lasten voor subsidies en overdrachten waren in het eerste kwartaal van 2025 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de uitkering van de koopkrachtpremies aan onder meer gesubsidieerde instellingen, ambtenaren en gelijkgestelden en een aantal andere doelgroepen. Curaçao heeft de personeelslastenraming voor 2025 opnieuw geanalyseerd. Hieruit blijkt dat de personeelslasten, ondanks de overschrijding in het eerste kwartaal, te hoog zouden zijn begroot voor 2025. Het Cft drong in zijn advies bij de begroting 2025 al aan op een actualisatie van de personeelslastenraming. De nieuwe raming wordt door Curaçao verwerkt in de OBW.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst voor de eerste kwartalen van de jaren 2023-2025. Daarnaast is de vastgestelde begroting 2025 weergegeven.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen XCG)¹⁵

	1e UR 2023	1e UR 2024	1e UR 2025	VB 2025
Ontvangsten	17	17	18	351
Afschrijvingen en waardevermindering	17	17	18	81
Te ontvangen aflossingen	0	0	0	13
Aangegane geldleningen	0	0	0	118
Herfinanciering obligatielening	0	0	0	140
Reserves en voorzieningen	0	0	0	
Uitgaven	9	16	9	408
Investerings	1	8	1	204
Kapitaalverstrekkingen	0	0	0	0
Aflossingen geldleningen	8	8	8	64
Aflossing obligatielening	0	0	0	140
Saldo	8	1	9	-57

Bron: eerste uitvoeringsrapportages 2023-2025 en vastgestelde begroting 2025 van Curaçao.

Curaçao begroot XCG 204 miljoen aan investeringen voor 2025. In het eerste kwartaal realiseerde het land daarvan XCG 1 miljoen. Uit de UR blijkt dat de aangegane verplichtingen voor investeringen per ultimo maart 2025 XCG 41 miljoen bedragen. Deze verplichtingen zijn niet gespecificeerd.

Curaçao loste in het eerste kwartaal van 2025 XCG 8 miljoen af op ontvangen leningen. Dit betreft de reguliere aflossing op de lening van Nederland (mede) ten behoeve van de bouw van het Curaçao Medical Center. In oktober 2025 loopt de door de Staat der Nederlanden aan Curaçao uitgegeven obligatielening van XCG 140 miljoen af. Curaçao is nog met Nederland in overleg over de gedeeltelijke aflossing c.q. herfinanciering van deze lening. De uitkomsten hiervan worden door Curaçao verwerkt in de OBW.

Het Cft merkt wederom op dat de realisatie van de aflossingen op ontvangen leningen en de realisatie van afschrijvingen in het eerste kwartaal afwijken van de begroting. Deze lasten zijn in principe goed te begroten, waardoor dit soort afwijkingen niet zouden moeten optreden.

Liquiditeitspositie

Het saldo liquide middelen aan het einde van het eerste kwartaal 2025 bedraagt XCG 234 miljoen.¹⁶ Dit is een toename ten opzichte van de stand ultimo 2024 (XCG 184 miljoen).

Schuldpositie

De totale schuldpositie van Curaçao is afgenomen van XCG 4.144 miljoen ultimo 2024 tot XCG 4.020 miljoen aan het eind van het eerste kwartaal van 2025.¹⁷ De afname is met name het gevolg van de aflossing van kortlopende schulden. De schuldquote komt uit op 60 procent van het bruto binnenlands product.¹⁸

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Op basis van artikel 18 van de Rft reageert het Cft op de eerste UR 2025. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft aangevuld met de aanwijzing die de Rijksministerraad op 12 juli 2019 heeft gegeven aan het bestuur van Curaçao en die op 24 november 2020 is bijgesteld. Staatsblad 2019, 279, Besluit van 12 juli 2019, houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2019, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rft genoemde normen. Bij besluit van 24 november 2020, nummer 2020002389, is bevestigd dat de aanwijzing na het Kroonberoep in stand blijft maar alleen nog zal bestaan uit het naleven van de aflossingsovereenkomst tussen het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) en het land Curaçao, waarbij het land zo mogelijk aanvullende aflossingen zal doen uit overschotten op de gewone dienst in de komende jaren.

² Door een onjuiste boeking op de post 'andere baten' wordt in de eerste UR 2025 ten onrechte een positief resultaat van XCG 237 miljoen gepresenteerd. Deze boeking is inmiddels door Curaçao gecorrigeerd en zal worden verwerkt in de tweede UR van 2025.

³ Dit oordeel kent enige onzekerheid, vanwege het feit dat de begroting op onderdelen niet voldoet aan een volledige, ordelijke en controleerbare begroting (artikel 15, lid 2 van de Rft) en daarmee niet met zekerheid kan worden geconcludeerd dat aan de centrale begrotingsnorm wordt voldaan. Bij vaststelling van de jaarrekening over het desbetreffende begrotingsjaar kan op basis van het oordeel van de accountant (een goedkeurende verklaring wat betreft getrouwheid) pas met zekerheid worden beoordeeld of daadwerkelijk is voldaan aan de centrale begrotingsnorm.

⁴ Cft, kenmerk Cft 202500010, Advies bij de vastgestelde begroting 2025, d.d. 30 januari 2025.

⁵ Ministerie van Financiën, kenmerk 2025/021242, Reactie op het advies bij de vastgestelde begroting 2025, d.d. 12 mei 2025.

⁶ Uit de eerste UR van 2025 blijkt dat Curaçao in 2024 XCG 111 miljoen aan investeringen heeft gerealiseerd.

⁷ Cft, kenmerk Cft 202500038, Advies aflopende obligatielening, d.d. 29 april 2025.

⁸ Dit resultaat kan evenwel nog wijzigen, omdat Curaçao op basis van de Comptabiliteitsverordening tot 30 april van het jaar wijzigingen kan doorvoeren die betrekking hebben op het voorgaande jaar.

⁹ In de vierde UR van 2024 raamde Curaçao het voorlopig resultaat voor 2024 op XCG 63 miljoen.

¹⁰ Artikel 15 lid 1 sub b schrijft voor dat de in de begroting opgenomen uitgaven op de kapitaaldienst gedekt worden door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, rekening houdend met de verwachte ontvangsten uit de opbrengst van geldleningen.

¹¹ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kenmerk 2025-0000330920, Vaststelling collectieve sector 2023-2024 Curaçao, d.d. 4 juni 2025.

¹² Conform artikel 24 van de Rft dient het centraal bureau voor de statistiek van Curaçao uiterlijk op 1 september te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van het voorafgaande jaar van de collectieve sector.

¹³ Artikel 15 lid 1 sub c en artikel 16 lid 4 van de Rft.

¹⁴ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

¹⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

¹⁶ Door de onjuiste boeking op de post 'andere baten' wordt in de eerste UR 2025 ook het saldo liquide middelen ten onrechte XCG 76 miljoen te hoog verantwoord. Zie ook eindnoot 2.

¹⁷ Beide standen zijn afkomstig uit de eerste UR 2025.

¹⁸ Bij de berekening van de schuldquote is uitgegaan van een bbp voor 2025 van XCG 6.695 miljoen, ontleend aan CBCS, Economic Bulletin, d.d. maart 2025.